

7. ปรับปรุงสภาพ

ฝักที่เก็บเกี่ยวแล้ว คัดเฉพาะฝักสมบูรณ์ตรงตามพันธุ์ ตากฝักให้แห้ง แล้วกะเทาะเมล็ด เป่าลมทำความสะอาด คัดเมล็ดที่สมบูรณ์เป็นเมล็ดพันธุ์ หากมีตะแกรงคัดขนาดเมล็ดพันธุ์ ใช้ตะแกรงรูเปิดกลมขนาด 20/64 นิ้ว และ 18/64 นิ้ว ร่อนคัดขนาดเมล็ดพันธุ์ให้สม่ำเสมอ เก็บเมล็ดพันธุ์ใส่ถุงปิดสนิท เมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา ความชื้นไม่ควรเกิน 12 %

8. การทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์

ก่อนเก็บรักษาและก่อนปลูก ควรทดสอบความงอก เพื่อให้มั่นใจว่าเมล็ดพันธุ์มีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง โดยสุ่มเมล็ดพันธุ์ทดสอบความงอกในกระดาษเพาะหรือทราย หรือดินชุ่มน้ำ

เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี ควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 90 โดยนับความงอกจากต้นกล้าที่มีราก ต้นและใบสมบูรณ์

ลักษณะ: ทาการเกษตร และ ทาพฤกษศาสตร์
ของ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สายพันธุ์แม่
ตากฟ้า 7 และ ตากฟ้า 5

ลักษณะ:

สายพันธุ์แม่
(ตากฟ้า 7)

สายพันธุ์พ่อ
(ตากฟ้า 5)

1. สีโคนต้นอ่อน	ม่วง	ม่วง
2. สีไหม	เขียว	ชมพู
3. สีกาบดอกย่อย	เขียว	เขียวขีดม่วง
4. สีเมล็ด	เหลืองส้ม	เหลืองส้ม
5. อายุวันออกดอกตัวผู้ (วัน)	57	60
6. อายุวันออกไหม (วัน)	57	62
7. ความสูงต้น(ซม.)	105	121
8. ความสูงฝัก (ซม.)	44	56
9. อายุถึงเก็บเกี่ยว(วัน)	95-100	110-115
10. จำนวนแถวต่อฝัก (แถว)	10	12
11. ผลผลิตเมล็ด(กก./ไร่)	523	661

สายพันธุ์แม่

ตากฟ้า 7

สายพันธุ์พ่อ

ตากฟ้า 5

ติดต่อรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์

146 ม.1 ต.สุขสำราญ อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์ 60190

โทร 056-241019 โทรสาร 056-241498

E-mail : nsfrcr@doa.in.th www.doa.go.th/fc/nakhonsawan/

กรมวิชาการเกษตร

การผลิต

เมล็ดพันธุ์

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ลูกผสม
พันธุ์นครสวรรค์

5

ศูนย์วิจัยพืชไร่ นครสวรรค์

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
กรมวิชาการเกษตร

Nakhon Sawan Field Crops Research Center
Field and Renewable Energy Crops Research Institute
Department of Agriculture

ขั้นตอนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม

ขั้นตอนการผลิตเมล็ดพันธุ์

ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต

1. การเลือกพื้นที่

เพื่อป้องกันการปนละอองเกสร ผลผลิตควรห่างจากแปลงข้าวโพดพันธุ์อื่น ไม่น้อยกว่า 300 เมตร หรือปลูกห่างกันอย่างน้อย 3 สัปดาห์ ไม่ควรมีเมล็ดข้าวโพดเก่าตกค้างในแปลง ควรมีการปรับปรุงดิน ให้ความอุดมสมบูรณ์และน้ำไม่ขัง

2. การปลูก

ปลูกแถวสายพันธุ์แท้ พันธุ์แม่ (ตากฟ้า 7) 4 แถว สลับด้วย สายพันธุ์แท้ พันธุ์พ่อ (ตากฟ้า 5) 1 แถว สลับกันไปจนเต็มพื้นที่ปลูก ในพื้นที่ปลูก 1 ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ สายพันธุ์แม่ 3 กิโลกรัม และสายพันธุ์พ่อ 1 กิโลกรัม โดยใช้ระยะระหว่างแถว 65-75 ซม. ระยะระหว่างต้น 15- 20 ซม. 1 ต้น ต่อหลุม

* เพื่อให้การผสมของละอองเกสรพันธุ์พ่อกับไหมของพันธุ์แม่ มีประสิทธิภาพ ควรปลูกสายพันธุ์แท้พันธุ์พ่อ(ตากฟ้า 5) ก่อน 4 วัน

3. การใส่ปุ๋ย

ควรวิเคราะห์ดินก่อนปลูก เพื่อใส่ปุ๋ยให้เหมาะสม หรือใส่ตามคำแนะนำทั่วไปคือ

1. ปุ๋ยรองพื้นพร้อมปลูก สูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม ต่อไร่
2. ระยะ 21-30 วัน หลังปลูก ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัม ต่อไร่
3. ระยะ 40-45 วัน หลังปลูก ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัม ต่อไร่

4. การคัดพันธุ์ปน

เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะตรงตามพันธุ์ ต้องตัดต้นที่มีลักษณะผิดไปจากสายพันธุ์แท้พันธุ์แม่และพันธุ์พ่อ เช่น สีของใบ ต้น ดอก และไหม ความสูงของต้น ทรงต้น มุมใบ เป็นต้น พร้อมกับกำจัดต้นที่เป็นโรค และแมลงทำลาย รวมทั้งต้นอ่อนแอ ควรตรวจสอบและตัดพันธุ์ปนใน 5 ครั้ง คือ ระยะถอนแยก ก่อนออกดอก ออกดอก ตัดเมล็ด และก่อนเก็บเกี่ยว

5. การกำจัดช่อดอกตัวผู้ ในแถวสายพันธุ์แท้พันธุ์แม่

ต้องกำจัดช่อดอกตัวผู้ทุกวันและทุกต้น ในช่วงข้าวโพดออกดอก ก่อนโปรยละอองเกสร เป็นระยะเวลา 1-2 สัปดาห์ ทำได้โดยดึงหรือเด็ด ช่อดอกทั้งช่อออก อย่าให้เหลือกิ่งช่อดอก เพราะกิ่งเล็กๆ ในช่อดอก ก็โปรยละอองเกสรได้

6. การเก็บเกี่ยว

เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บเกี่ยว เกษตรกรต้องตัดต้นสายพันธุ์แท้พันธุ์พ่อทั้งหมด หลังจากช่อดอกตัวผู้ในแถวพ่อโปรยละอองเกสรหมดแล้ว และนำต้นที่ตัดออกไปจากแปลง

เก็บเกี่ยวฝักจากต้นแม่ เมื่อข้าวโพดแห้งทั้งต้น การปล่อยให้ฝักแห้งไว้ในแปลงนานเกินไป มีผลให้ความงอกและความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ลดลง

